

बोर्डको निर्णय नं. १९६५ सँग सम्बन्धित

नेपाल धितोपत्र बोर्ड

सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी निर्देशन, २०७६

सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी सम्बन्धी कसूर निवारण गर्ने सम्बन्धमा बोर्डबाट अनुमतिपत्र प्राप्त संस्थाको काम कारवाहीलाई थप नियमित र व्यवस्थित गर्न बाञ्छनीय भएकोले,

सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ्ग) निवारण ऐन, २०६४ को दफा ७५ को उपदफा (२) तथा धितोपत्र सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ८७ को उपदफा (१) बमोजिमको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल धितोपत्र बोर्डले देहायको निर्देशन जारी गरेको छ।

- संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस निर्देशनको नाम "सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण सम्बन्धी निर्देशन, २०७६" रहेको छ।
(२) यो निर्देशन मिति २०७६ श्रावण १ गते देखि लागू हुनेछ।
- परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशनमा,-
 - "ऐन" भन्नाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनी लाउन्डरिङ्ग) निवारण ऐन, २०६४ सम्झनु पर्छ।
 - "नियमावली" भन्नाले सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ्ग) निवारण नियमावली, २०७३ सम्झनु पर्छ।
 - "बोर्ड" भन्नाले धितोपत्र सम्बन्धी ऐन, २०६३ बमोजिम स्थापित नेपाल धितोपत्र बोर्ड सम्झनु पर्छ।
 - "सूचक संस्था" भन्नाले धितोपत्र सम्बन्धी ऐन, २०६३ बमोजिम धितोपत्र सम्बन्धी व्यवसाय गर्न वा वस्तु विनिमय बजार सम्बन्धी ऐन, २०७४ बमोजिम वस्तु विनिमय सम्बन्धी व्यवसाय गर्न बोर्डबाट अनुमतिपत्र प्राप्त धितोपत्र व्यवसायी वा वस्तु विनिमय व्यवसायी संस्था सम्झनु पर्छ। साथै सो शब्दले धितोपत्र वा वस्तुको ओटिसी कारोबार संचालन गर्ने धितोपत्र बजार वा वस्तु विनिमय बजार समेतलाई जनाउनेछ।
- जोखिममा आधारित आन्तरिक नीति, कार्यविधि तथा कार्य: (१) सूचक संस्थाले ऐनको दफा ७५ को उपदफा (१) बमोजिम आन्तरिक नीति तथा कार्यविधि बनाउदा जोखिम मुल्यांकनमा आधारित भएर बनाउनु पर्ने छ।

(३)-सूचक संस्थाले उपदफा (१) बमोजिम आन्तरिक नीति तथा कार्यविधि बनाई लागू गर्दा त्यस्तो नीति तथा कार्यविधिमा देहायका कुराहरु समेत समावेस गर्नु पर्नेछ:-

- (क) कर्मचारीको आन्तरिक जिम्मेवारी तथा कार्य विभाजन,
- (ख) जोखिम मूल्याङ्कन प्रणालीको आधार तथा पद्धती,
- (ग) जोखिममा आधारित ग्राहक पहिचान, अद्यावधिक तथा अनुगमन प्रणाली,
- (घ) अस्वभाविक तथा शंकास्पद कारोबारको पहिचान गर्ने पद्धती र सोको आधार,
- (ङ) ऐनको परिच्छेद-६ख.र सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ्ग) निवारण (सूचीकृत व्यक्ति, समूह वा संगठनको सम्पत्ति वा कोष रोक्का) नियमावली, २०७० मा उल्लेख भए बमोजिमका दायित्व पूरा गर्ने प्रभावकारी पद्धती,
- (च) ऐन, नियमावली र यो निर्देशन प्रभावकारी रूपमा पालना गर्न आवश्यक पर्ने अन्य विषय ।

४. ग्राहक पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्ने तरिका: (१) सूचक संस्थाले ग्राहकको पहिचान तथा सोको सम्पुष्टि गर्दा ऐन, नियम र यो निर्देशनको अधिन र मनसाय भित्र हुने गरी ऐनको दफा ७क.र नियमावलीको नियम ४ र ५ बमोजिम देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।

- (क) जोखिमका आधारमा पहिचान तथा सोको सम्पुष्टि गर्न आवश्यक कागजात, विवरण, प्रकृया, नियन्त्रणका उपाय आदिको कार्यविधि तथा फारममामा स्पष्टता,
- (ख) कुनै विशेष प्रकार वा प्रकृतिका ग्राहकको पहिचान वा सम्पुष्टीको बारेमा अस्पष्टता देखिएको अवस्थामा सोको निदानको प्रकृया,
- (ग) सेवा अनुसार छुट्टाछुट्टै फारम नभई एक ग्राहक एक पहिचान फारम भरी भराई ग्राहककले थप सेवा माग गरेमा सो विषय अनुसार थप विवरण वा कागजात आवश्यक भएमा सोही फारममा थप गर्दै वा एकिकृत गर्ने व्यवस्था,
- (घ) पहिचान अद्यावधिक गर्दा पुरानै फारममा नयाँ जानकारी थप गर्न सकिने भएमा पुरानो फाराम निरन्तर हुने व्यवस्था, र
- (ङ) प्रकृया सहजिकरण पद्धतिको संरचना व्यवस्था ।

(२) सूचक संस्थाले ग्राहकको पहिचान गर्दा कुनै ग्राहक कानूनी व्यक्ति वा प्रबन्धको तहगत संरचना वा स्वामित्वमा रहेको देखिएमा त्यस्तो संरचनाको प्रत्येक तहको र त्यस्तो व्यक्ति वा प्रबन्ध उपर नियन्त्रण गर्ने व्यक्ति फरक देखिएमा त्यस्तो व्यक्तिको नियमावलीको नियम ६ को उपनियम (२) को खण्ड (क) बमोजिम पहिचान गर्नु पर्नेछ ।

(३) सूचक संस्थाले कुनै प्राकृतिक व्यक्तिको कारोबारमा परिवार बाहेक अन्य कुनै व्यक्ति वास्तविक धनीको रूपमा रहेको शंका लागेमा सोको समेत पहिचान गर्नु पर्नेछ ।

(४) धितोपत्रमा लगानी गर्ने लगानीकर्ता वा ग्राहक बाहेक अन्य कुनै व्यक्तिले लगानीकर्ता वा ग्राहकको नाममा सूचक संस्थाको कार्यालयमा कारोबार गर्न आएमा त्यसरी कारोबार गर्न आउने व्यक्तिको नाम, थर, सम्पर्क नम्बर वा ठेगाना र ग्राहकसँगको सम्बन्ध खुलाउने विवरण लिनु पर्नेछ।

(५) ग्राहक पहिचानको सिलसिलामा नियमावलीको नियम ४ को उपनियम (४) तोकिए बमोजिम देहाय बमोजिमका व्यक्तिहरूको ल्याप्चे सहीछाप लिनु पर्नेछ:-

(क) प्राकृतिक व्यक्तिको हकमा हितग्राही र संरक्षक फरक भएमा संरक्षकको समेत, तर नाबालिगको हकमा संरक्षकको मात्र लिन बाधा पर्ने छैन।

(ख) कानूनी व्यक्ति वा प्रबन्धको हकमा आधिकारिक प्रतिनिधि।

(६) सूचक संस्थाले ग्राहक पहिचान तथा सोको सम्पुष्टि गर्दा ऐन नियमावली बमोजिम नाम, ठेगाना, सम्पर्क गर्ने तरिका लगायत पहिचान गर्न पर्याप्त हुने न्यूनतम विवरण तथा कागजात लिनु पर्नेछ। ग्राहकको जोखिमलाई हेरी ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशन बमोजिम ग्राहक पहिचान तथा सम्पुष्टि गर्दा थप कागजात तथा विवरण लिन आवश्यक देखिएमा सो समेत लिन र ग्राहक, वास्तविक स्वामी तथा हिताधिकारीको सही रूपमा पहिचान गर्न सूचक संस्थाले आवश्यक ठानेमा ग्राहकसँग अन्तरवार्ता समेत लिन सक्नेछ।

(७) सूचक संस्थाले ग्राहक पहिचान लगायत अन्य काम-कारोबार गर्दा ऐनको परिच्छेद ६ख तथा सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनि लाउन्डरिङ्ग) निवारण (सूचीकृत व्यक्ति, समूह वा सङ्गठनको सम्पत्ति वा कोष रोक्का) नियमावली, २०७० पालना गर्नुपर्नेछ।

५. उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचान गर्दा थप उपाय अवलम्बन गर्नुपर्ने: (१) सूचक संस्थाले ऐनको दफा ७ख, बमोजिम उच्च पदस्थ व्यक्तिको विशेष पहिचान वा यकिन गर्दा देहाय बमोजिमका थप उपायहरू समेत अवलम्बन गर्नुपर्नेछ:

(क) ग्राहकको हितग्राही खाता खोल्दा, ग्राहकसँग कारोबार गर्दा, ग्राहकसँग मार्जिन कारोबार गर्दा र ग्राहकको विवरण नियमित रूपले अद्यावधिक गर्दा उच्च पदस्थ व्यक्ति पहिचान हुने संयन्त्र,

(ख) उच्च पदस्थ व्यक्ति फेरबदल वा थपघट भएको अवस्थामा तत्काल पहिचान हुने संयन्त्र,

(ग) उच्च पदस्थ व्यक्तिको परिवार तथा सम्बद्ध व्यक्ति पहिचान हुने थप संयन्त्र,

(घ) उच्च पदस्थ व्यक्तिको पदीय हैसियत र संलग्नता बमोजिमको जोखिम पहिचान हुने संयन्त्र,

(२) सूचक संस्थाले उच्च पदस्थ व्यक्तिको पहिचान गर्दा देहायको प्रक्रिया अवलम्बन गर्न सक्नेछ:-

(क) ग्राहकबाट सूचना लिने,

(ख) सार्वजनिक रूपमा उपलब्ध सूचनाबाट जानकारी प्राप्त गर्ने,

(ग) सामाजिक सञ्जालमा उपलब्ध सूचनाहरूको विश्लेषण गरी जानकारी लिने,

3

- (घ) प्रचलित कानून बमोजिम कुनै निकायमा राखिएको कुनै अभिलेखबाट सूचना लिने,
(ङ) व्यवसायिक रूपमा उपलब्ध तथ्याङ्क(डाटाबेस)बाट वा अन्य उपयुक्त आधारबाट जानकारी लिने ।

(३) सूचक संस्थाले उच्च पदस्थ व्यक्ति वा निजको परिवार तथा सम्बद्ध व्यक्तिको सूचीको अभिलेख त्यस्तो व्यक्ति अवकाश वा पदमुक्त भएको वा निजसँग व्यवसायिक सम्बन्ध वा कारोबार समाप्त भएको मितिले पाँच वर्षसम्म राख्नु पर्नेछ ।

६. वास्तविक धनी पहिचान गर्ने: (१) सूचक संस्थाले ऐनको दफा ७ग. तथा नियमावलीको नियम ६ बमोजिम वास्तविक धनीको पहिचान गर्दा देहाय बमोजिमको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ:-

(क) वास्तविक धनी पहिचान गर्ने संयन्त्र,

(ख) वास्तविक धनी र निजसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण कारोबारको एकीकृत रूपमा अनुगमन गर्ने संयन्त्र ।

(२) सूचक संस्थाले वास्तविक धनी पहिचान र सम्पुष्टि गर्दा दफा ५ को उपदफा (२) बमोजिमको प्रक्रिया अवलम्बन गर्नु पर्नेछ ।

(३) सूचक संस्थाले वास्तविक धनी वा निजको परिवार तथा सम्बद्ध व्यक्तिको सूचीको अभिलेख व्यवसायिक सम्बन्ध वा कारोबार समाप्त भएको मितिले पाँच वर्षसम्म राख्नु पर्नेछ ।

७. जोखिम व्यवस्थापन र मूल्याङ्कनको अधार: (१) सूचक संस्थाले ऐनको दफा ७घ. बमोजिम जोखिमको पहिचान, मूल्याङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा देहाय बमोजिमको विषयलाई समेत आधार लिनु पर्नेछ:-

(क) राष्ट्रिय तथा क्षेत्रगत जोखिम मूल्याङ्कन सम्बन्धी प्रतिवेदन,

(ख) सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी सम्बन्धमा कुनै प्रतिष्ठित अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाले गरेको अध्ययन तथा अनुसन्धानको प्रतिवेदन,

(ग) व्यवसायिक सम्बन्ध, सीमा र प्रकृति,

(घ) ग्राहक सम्बन्धी जोखिम हुनसक्ने तत्वहरू:-

१) ग्राहक, वास्तविक धनीको प्रकार, प्रकृति र संख्या,

२) अस्वभाविक अवस्थामा कायम गरिएको व्यवसायिक सम्बन्ध,

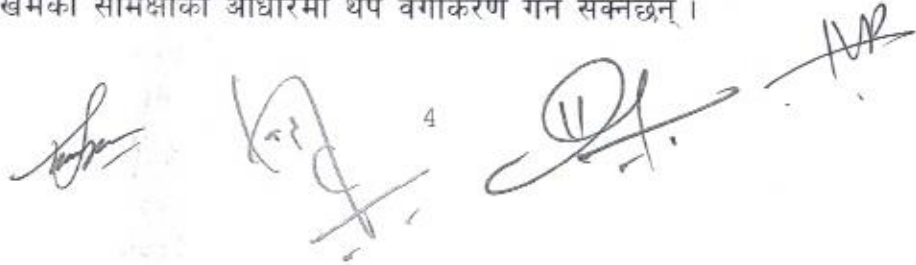
३) गैर आवासीय ग्राहक,

४) व्यक्तिगत सम्पत्ति वहन गर्ने कानूनी व्यक्ति वा कानूनी प्रबन्ध,

५) मनोनित (नोमिनी) शेयरधनी वा धारक धितोपत्र वा अस्वभाविक र जटिल प्रकृतिको स्वामित्व संरचना भएका कानूनी व्यक्ति वा प्रबन्ध ।

(ङ) जोखिम सापेक्ष अन्य विषयहरू ।

(२) सूचक संस्थाले जोखिमलाई उच्च, मध्यम, न्यून वर्गमा वर्गीकरण गर्नु पर्नेछ । साथै, सूचक संस्थाले जोखिमको समिक्षाको आधारमा थप वर्गीकरण गर्न सक्नेछन् ।

The bottom of the page features several handwritten signatures in black ink. To the right of the signatures is a circular stamp with a signature inside it. The number '4' is written in the center of the page, below the signatures.

(३) सूचक संस्थाले जोखिम मूल्याङ्कन गरि सोको अद्यावधिक अभिलेख राख्नु पर्नेछ र त्यस्तो अभिलेख बोर्ड र अन्य सम्बद्ध निकायले माग गरेमा त्यस्तो निकायलाई समेत उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(४) जोखिम मूल्याङ्कनमा गर्दा उच्च जोखिम देखिएका ग्राहकको हकमा बृहत ग्राहक पहिचानको उपाय अवलम्बन गर्नु पर्नेछ ।

८. बृहत ग्राहक पहिचान गर्ने तरिका: (१) सूचक संस्थाले ऐनको दफा ७८ को उपदफा (१) मा उल्लिखित ग्राहकका अतिरिक्त देहाय बमोजिमका ग्राहकसँग व्यवसायिक सम्बन्ध स्थापना वा कारोबार गर्दा बृहत ग्राहक पहिचान पद्धति अवलम्बन गर्नु पर्नेछ:-

- (क) विद्युतीय माध्यमबाट व्यवसायिक सम्बन्ध कायम गर्ने वा कारोबार गर्ने ग्राहक,
- (ख) उच्च जोखिम देखिएको ग्राहक,
- (ग) उच्च नेटवर्थ भएका ग्राहक (यस प्रयोजनका लागि उच्च नेटवर्थ जनाउने सिमा सूचक संस्थाले आफैँ निर्धारण गर्नु पर्नेछ),
- (घ) कुनै नैतिक पतन हुने कसुरजन्य वा शंकास्पद कार्यमा संलग्न भएको ग्राहक,
- (ङ) नगदको बढी प्रयोग हुने व्यवसायमा संलग्न ग्राहक ।

(२) सूचक संस्थाले उपदफा (१) बमोजिम ग्राहकसँग व्यवसायिक सम्बन्ध स्थापना गर्दा वा कारोबार गर्दा त्यस्तो व्यक्ति उच्च जोखिमयुक्त व्यक्ति भएमा निजको सम्बन्धमा नियमावलीको नियम ८ मा उल्लिखित उपायहरूका अतिरिक्त देहायका उपाय समेत अवलम्बन गरी बृहत ग्राहक पहिचान पद्धति (इन्हान्च कस्तोमर ड्यू डिलिजेन्स) अवलम्बन गर्नु पर्नेछ:-

- (क) सम्पत्तिको स्रोत पहिचान गर्ने,
- (ख) कारोबारको उद्देश्यको जानकारी लिने,
- (ग) कारोबारको मात्रा प्रकृति र जोखिमको अवस्था अनुसार थप अनुगमन गर्ने,
- (घ) धितोपत्रको खरिद बिक्री लगायत अन्य सूचक संस्था र ग्राहक बीच भएको धितोपत्रसँग सम्बन्धित कारोबार गरे वापतको रकम भुक्तानी एकाउन्ट पेयी चेक मार्फत गर्ने ।

९. सरलीकृत ग्राहक पहिचान गर्ने तरिका: (१) सूचक संस्थाले ऐनको दफा ७८ र नियमावलीको नियम ९ बमोजिम सरलीकृत ग्राहक पहिचानको प्रकृया अवलम्बन तथा सोको सम्पुष्टि गर्दा देहाय बमोजिमका मापदण्ड र प्रकृयाहरू अपनाउनु पर्नेछ:-

- (क) सरलीकृत ग्राहक पहिचान फारमको व्यवस्था गर्ने,
- (ख) सरलीकृत ग्राहक पहिचान पद्धति अपनाइएका ग्राहकको छुट्टै विवरण राख्ने ।

(२) सूचक संस्थाले नियम ९ को उपनियम (१) बमोजिम न्यून जोखिम देखिएका ग्राहकसँग कारोबार गर्दा नियमावलीको नियम ९ को उपनियम (२)मा उल्लेख भए बमोजिम बोर्डको पूर्व स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

 5

१०. विद्यमान ग्राहकको पहिचान अद्यावधिक गर्नुपर्ने: (१) सूचक संस्थाले ऐनको दफा ७छ को उपदफा (१) बमोजिम विद्यमान ग्राहक तथा वास्तविक धनीको पहिचान तथा सम्पुष्टि अद्यावधिक गर्दा देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछः-

- (क) उच्च जोखिम देखिएका ग्राहकको कम्तीमा बर्षमा एक पटक,
- (ख) ग्राहक पहिचान विवरण अनुरूप कारोबार मेल नखाएको अवस्थामा तत्काल,
- (ग) ग्राहक पहिचानको कार्य पूरा नभएको अवस्थामा तत्काल,
- (घ) ग्राहक पहिचान विवरणमा उल्लेखित सूचना जानकारी तथा तथ्याङ्कको सत्यता वा पर्याप्तताको बारेमा सम्बन्धित सूचक संस्थालाई शंका लागेको अवस्थामा तत्काल,
- (ङ) अन्य जोखिम भएको अवस्थामा जोखिम सापेक्ष हुने गरी सूचक संस्थाले निर्धारण गरे बमोजिम ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सूचक संस्थाले यो निर्देशन जारी भएपछि पहिलो पटकको लागि विद्यमान ग्राहक तथा वास्तविक धनीको पहिचान तथा सम्पुष्टि अद्यावधिक गर्ने कार्य यो निर्देशन प्रारम्भ भएको एक बर्ष भित्र सम्म सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

(३) सूचक संस्थाको कुनै पदाधिकारी वा कर्मचारीले ग्राहकको बारेमा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष वा अनौपचारिक रूपमा प्राप्त गरेको सूचनालाई विश्लेषण गरी ग्राहक पहिचान तथा अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

(४) सूचक संस्थाले ग्राहक पहिचान तथा अद्यावधिक गर्दा आफूसँग भएको पूर्व सूचना वा कागजात बाहेक परिवर्तन भएको वा हुन सक्ने अन्यविवरण तथा कागजातमात्र सम्बन्धित ग्राहकसँग माग गर्नु पर्नेछ ।

(५) सूचक संस्थाले ग्राहक विवरण अद्यावधिक गर्दा वित्तीय जानकारी इकाईलाई दिनुपर्ने न्यूनतम सूचना वा जानकारी पर्याप्त हुने गरी लिनु पर्नेछ ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम ग्राहक पहिचान अद्यावधिक गर्ने क्रममा यथासम्भव प्रयास गर्दा ग्राहकसँग सम्पर्क हुन नसकेमा त्यस्तो ग्राहकको छुट्टै विवरण तयार गरी राख्नु पर्नेछ ।

११. सीमा कारोबार सम्बन्धी प्रतिवेदन दिनु पर्ने: (१) कुनै पनि व्यक्ति वा संस्थाले एकै पटक वा पटक पटक गरी एक दिनमा दश लाख रुपैयाँ वा सो भन्दा बढीको धितोपत्रको कारोबार गरेमा ओटीसी बजारको कारोबारका सम्बन्धमा धितोपत्र बजारले र अन्य कारोबारका सम्बन्धमा सम्बन्धित धितोपत्र दलाल, वस्तु कारोबार दलाल, लगानी व्यवस्थापक, योजना व्यवस्थापक र निष्काशन तथा बिक्री प्रबन्धक संस्थाले सोको विवरण त्यस्तो कारोबार भएको मितिले पन्ध्र दिन भित्र वित्तीय जानकारी इकाईमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(दृष्टव्यः सीमा कारोबारको प्रतिवेदन सम्बन्धमा वित्तीय जानकारी इकाईबाट तोकिए बमोजिमको ढाँचामा जानकारी दिनु पर्नेछ । हाललाई तोकिएको ढाँचा अनुसूची-१ मा दिईएको छ ।)

(२) सूचक संस्थाले दश लाख वा सो भन्दा माथिको कारोवारको रकम, श्रेस्ता वा हिसाब सञ्चालन सम्बन्धी छुट्टै अभिलेख तयार गर्नु पर्नेछ र त्यस्तो कारोवारमा प्रयोग हुने रकमको श्रोत समेत उल्लेख गर्न लगाई अध्यावधिक गरी राख्नु पर्नेछ ।

(३) सूचक संस्थाले यस दफा बमोजिम वित्तीय जानकारी इकाई समक्ष पेश गरेको विवरणको अभिलेख कम्तिमा पाँच वर्ष सम्म सुरक्षित राख्नु पर्नेछ ।

(४) सूचक संस्थाले उपदफा (१) बमोजिमको विवरण सहितको प्रतिवेदन वित्तीय जानकारी इकाईले तोकिए बमोजिम विद्युतीय वा अन्य माध्यमबाट पठाउनु पर्नेछ ।

(५) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि देहायका सरकारी कार्यालय, संस्था वा व्यक्तिहरूले गरेको देहायको कारोवार सम्बन्धी प्रतिवेदन वित्तीय जानकारी इकाईमा पठाउन आवश्यक पर्नेछैन:-

- (क) नेपाल सरकार, नेपाल सरकारको कुनै निकाय वा नेपाल सरकारको पूर्ण वा अधिकांश स्वामित्व भएको संस्थाले गरेको कारोवार,
- (ख) विशेष ऐन अन्तर्गत स्थापित संस्थाले गरेको कारोवार,
- (ग) बोर्डमा धितोपत्र दर्ता भएको संगठित संस्थाले धितोपत्रको खरिद वा विक्रि गर्न स्थापना गरेको र बोर्डबाट अनुमति प्राप्त सहायक संस्थाले गरेको,
- (घ) बोर्डमा दर्ता भएका संगठित संस्था, सरकारी वा अर्ध सरकारी कार्यालय, संघ, संस्था, कम्पनी वा निकाय, विशेष कानून बमोजिम स्थापित निकायसंग गरेको कारोवार,
- (ङ) बीमा कम्पनीले गरेको कारोवार,
- (च) सूचक संस्थाले आफ्नो ग्राहकलाई प्रचलित कानून बमोजिम कर्जा सापटी वा सुविधा प्रदान गरेको कारोवार,
- (छ) संयुक्त राष्ट्र संघ, सो अन्तर्गतका कार्यालय तथा यसका विशिष्टीकृत निकाय र अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूले गरेको कारोवार,
- (ज) सूचक संस्थाहरू बिच भएको कारोवार, र
- (झ) सूचक संस्थाले आफ्ना कर्मचारीलाई दिएको सेवा सुविधा वापतको कारोवार ।

(६) उपदफा (५) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सूचक संस्थाले सो उपदफा बमोजिमको कुनै कारोवार शंकास्पद कारोवार हो होइन भनी पहिचान गर्न सक्नेछ । त्यसरी पहिचान गर्दा त्यस्तो विवरण शंकास्पद कारोवार हो भन्ने कुरा सूचक संस्थालाई लागेमा सोको प्रतिवेदन तयार गरी तीन दिनभित्र वित्तीय जानकारी इकाईमा पठाउनु पर्नेछ ।

१२. खास कारोवारमा विशेष ध्यान दिनुपर्ने: सूचक संस्थाले ऐनको दफा ७६ को उपदफा (१) मा उल्लेखित खास कारोवारको सम्बन्धमा विशेष ध्यान दिने प्रणालीको विकास गरी लागू गर्नु पर्नेछ । सो प्रणाली लागू गरेको जानकारी बोर्डलाई दिनु पर्नेछ ।

१३. शंकास्पद कारोबारको प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने: (१) ऐनको दफा ७ध. बमोजिमको कुनै अवस्था विद्यमान भएमा सूचक संस्थाले वित्तीय जानकारी इकाईबाट तोकिएको बमोजिम शंकास्पद कारोबार सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गरी तीन दिनभित्र वित्तीय जानकारी इकाई समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ।

(दृष्टव्य: शंकास्पद कारोबारको प्रतिवेदन सम्बन्धमा नेपाल राष्ट्र बैंक, वित्तीय जानकारी इकाईबाट हाललाई तोकिएको ढाँचा अनुसूची-२ मा दिईएको छ।)

(२) अनुसन्धान गर्ने निकायले अनुसन्धानको सिलसिलामा कुनै व्यक्ति वा संस्थाको विवरण वा सूचना माग गरेको अवस्थामा शंकास्पद देखिने नयाँ तथ्य वा विषय जानकारी प्राप्त गरेमा सो समेत वित्तीय जानकारी इकाईलाई अतिरिक्त सूचनाको रूपमा जानकारी दिनु पर्नेछ।

(३) सूचक संस्थाले शंकास्पद कारोबार तथा गतिविधि पहिचान गर्ने सूचक तयार गरी लागू गर्नु पर्नेछ र त्यस्ता सूचक समय-समयमा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ।

१४. वित्तीय जानकारी इकाईको निर्देशन पालना गर्नुपर्ने: सूचक संस्थाले वित्तीय जानकारी इकाईले जारी गरेको सीमा (थ्रेसहोल्ड) कारोबार र शंकास्पद कारोबार सम्बन्धी निर्देशन तथा मार्गदर्शनको पालना गर्नुपर्नेछ।

१५. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको व्यवस्था गर्नुपर्ने: (१) ऐन, नियमावली र यो निर्देशन बमोजिम सूचक संस्थाले पूरा गर्नुपर्ने दायित्व प्रभावकारी रूपमा पूरा गर्न, गराउन आवश्यक नीति, कार्यविधि, नियन्त्रण प्रणाली, जनशक्ति, साधन स्रोत समेतको समुचित व्यवस्था मिलाउने जिम्मेवारी सम्बन्धित सूचक संस्थाको सञ्चालक समितिको हुनेछ।

(२) सूचक संस्थाले ऐन, नियमावली र यस निर्देशन बमोजिमको दायित्व निरन्तर र प्रभावकारी रूपमा पूरा गर्न ऐनको दफा ७त. को उपदफा (३) बमोजिम व्यवस्थापनस्तरको कार्यान्वयन अधिकारी नियुक्त गरी निजको नाम, थर, ठेगाना, इमेल, योग्यता, लगायतका विवरण बोर्ड तथा वित्तीय जानकारी इकाईमा पठाउनु पर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम नियुक्त गरिएको कार्यान्वयन अधिकारी वा निजको विवरण परिवर्तन भएमा सोको जानकारी समेत बोर्ड तथा वित्तीय जानकारी इकाईमा पेश गर्नु पर्नेछ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम नियुक्त कार्यान्वयन अधिकारीले ऐनको दफा ७त. को उपदफा (४) मा उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त देहाय बमोजिमको जिम्मेवारी समेत पूरा गर्नु पर्नेछ:-

(क) ऐन, नियमावली र यो निर्देशन बमोजिमको कार्य प्रभावकारी बनाउन सम्पर्क व्यक्तिको रूपमा कार्य गर्ने,

(ख) ऐन, नियमावली र यो निर्देशन बमोजिमको कार्य प्रभावकारी रूपमा गर्न नीति, कार्यविधि र प्रणालीको मसौदा तयार गरी पेश गर्ने,

112

- (ग) आफ्नो कार्यालयका पदाधिकारी, शाखामा कार्यरत कर्मचारी र अन्य कर्मचारीबाट ऐन, नियमावली र यो निर्देशन बमोजिम प्राप्त शंकास्पद वा अस्वभाविक कारोबार सम्बन्धी सूचना प्राप्त गरी जाँचबुझ गर्ने,
- (घ) आफ्नो कार्य सम्पादन गर्न अन्य शाखा वा पदाधिकारीसंग आवश्यक जुनसुकै कागजात, विवरण वा सूचना सरल तरिकाले जुनसुकै बखत प्राप्त गर्न सक्ने ,
- (ङ) सरोकारवालाहरुबाट ऐन, नियमावली र यो निर्देशनमा पालना भए नभएको अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने ।

(५) उपदफा (२) बमोजिमको कार्यान्वयन अधिकारीले ऐन, नियमावली र यो निर्देशन कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा माग गरेको आवश्यक सूचना, जानकारी, कागजात, अभिलेख वा विवरण उपलब्ध नगराउने सम्बन्धित सूचक संस्थाका पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई विभागीय कारवाहीको सिफारिश गर्नु पर्नेछ र सो सिफारिश बमोजिम सम्बन्धित सूचक संस्थाले कारवाही गर्नु पर्नेछ । त्यसरी गरेको कारवाहीको जानकारी बोर्ड र वित्तीय जानकारी इकाईलाई समेत गराउनु पर्नेछ ।

(६) उपदफा (२) बमोजिमको कार्यान्वयन अधिकारीले कम्तीमा तीन महिनामा एक पटक ऐन, नियमावली र यस निर्देशन बमोजिम भए गरेको काम कारवाहीको प्रतिवेदन सञ्चालक समितिमा पेश गर्नुपर्नेछ । त्यसरी पेश हुन आएको प्रतिवेदन उपर सञ्चालक समितिले आवश्यक समीक्षा गर्नुपर्नेछ ।

(७) ऐन, नियमावली र यस निर्देशनको पालना प्रभावकारी एवं परिणाममुखी बनाउनका लागि सूचक संस्थाले एक प्रतिशतभन्दा बढी शेयर स्वामित्व हुने सञ्चालक समितिका पदाधिकारी तथा उच्च व्यवस्थापन र कर्मचारीहरूलाई देहाय बमोजिम हुने गरी संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रममा सहभागी गराउने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ:-

- (क) शेयर धनी, पदाधिकारी र उच्च व्यवस्थापनलाई सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी सम्बन्धी अभिमुखीकरण गराउने,
- (ख) कार्यान्वयन अधिकारी र सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी सम्बन्धी कार्यमा प्रत्यक्ष तथा नियमित रूपमा अन्य कर्मचारीहरूलाई सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी सम्बन्धी तालिममा सहभागी गराउने,
- (ग) कर्मचारीको हकमा क्षमता अभिवृद्धिका लागि नियमित रूपले सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी सम्बन्धी स्वदेशी तथा विदेशी तालिममा सहभागी गराउने,

१६. आवश्यक थप उपायहरू अवलम्बन गर्ने : (१) सूचक संस्थाको प्रमुख कार्यकारी अधिकृतले ऐन, नियमावली र यो निर्देशन बमोजिम सूचक संस्थाले सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यहरू आवश्यकता अनुसार मातहतका कर्मचारीहरूमा समेत विभाजन गरी कार्य सम्पादनको जिम्मेवारी तोक्नु पर्नेछ ।

9

(२) उपदफा (१) मा जनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि ऐनको दफा ७त. को उपदफा (४), नियमावली तथा यस निर्देशन बमोजिम कार्यान्वयन अधिकारीको भूमिकामा प्रतिकूल असर पर्ने गरी कार्यविभाजन वा जिम्मेवारी निर्धारण गर्नु हुँदैन ।

(३) यो निर्देशनमा अन्यत्र जनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सूचक संस्थाले ऐन तथा नियमावलीमा व्यवस्था भए बमोजिमको दायित्व पूरा गर्ने सिलसिलामा यो निर्देशनमा गरिएका व्यवस्था बाहेकका अन्य आवश्यक उपायहरू समेत अवलम्बन गर्नुपर्नेछ ।

१७. मान्यताको पालना : (१) सूचक संस्थाले ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशनको अनुकूल हुने गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी सम्बन्धी प्रणालीको व्यवस्थापन गर्दा सोसँग सम्बन्धित International Organization of Securities Commissions (IOSCO) वा त्यस्तै अन्य निकाय वा यस सम्बन्धमा अध्ययन अनुगमन गर्ने अन्तराष्ट्रिय संस्थाले प्रकाशन गरेको अध्ययन तथा प्रतिवेदनलाई समेत आधार लिन सक्नेछ ।

(२) सूचक संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी कृयाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण लगायत अन्य गैर कानूनी तथा आपराधिक कार्यको नियन्त्रणमा कमजोर देखिएका मुलुकको सूची तयार तथा अद्यावधिक गरी राख्नु पर्नेछ ।

१८. प्रतिवेदन तथा संपरीक्षण : (१) सूचक संस्थाले यो निर्देशन बमोजिम सम्पादन गरेका कार्यहरूको अर्ध वार्षिक प्रतिवेदन उक्त अवधि व्यतित भएको पन्ध्र दिनभित्र अनुसूची-३ को ढाँचामा बोर्डमा पठाउनु पर्नेछ ।

(२) सूचक संस्थाले सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी कार्यमा वित्तीय लगानी नियन्त्रण सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम भए गरेका काम कारवाहीको मूल्याङ्कन, लेखापरीक्षण लगायत अन्य संपरीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

१९. अभिलेख सुरक्षित राख्नु पर्ने: सूचक संस्थाले ऐनको दफा ७द. र नियमावलीको नियम १२ बमोजिम तयार भएका विवरण, अभिलेख, प्रतिवेदन, सूची, जानकारी तथा सूचनाहरू चाहिएको बखत तत्काल उपलब्ध गराउन सकिने गरी सोही दफामा तोकिएको अवधिसम्म सुरक्षित रूपमा विद्युतीय माध्यममा समेत अभिलेख राख्नु पर्नेछ। त्यसरी राखेको अभिलेख आवश्यक परेको खण्डमा प्रमाण स्वरूप प्रयोग गर्न सकिने छ ।

२०. सूचनाको गोप्यता सम्बन्धमा : (१) सूचक संस्थाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूले ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशनबमोजिम तयार गरिएको प्रतिवेदन, कागजात, अभिलेख, विवरण, सूचना वा जानकारी ग्राहक वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई दिनु हुँदैन ।

(२) कसैले ग्राहक वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई कुनै, प्रतिवेदन, कागजात, अभिलेख, विवरण, सूचना वा जानकारी उपलब्ध गराएको पाइएमा ऐनको दफा ३७ बमोजिम बचाउ हुने अवस्थामा बाहेक अन्य अवस्थामा दफा ४४क. बमोजिम सजाय हुनेछ ।

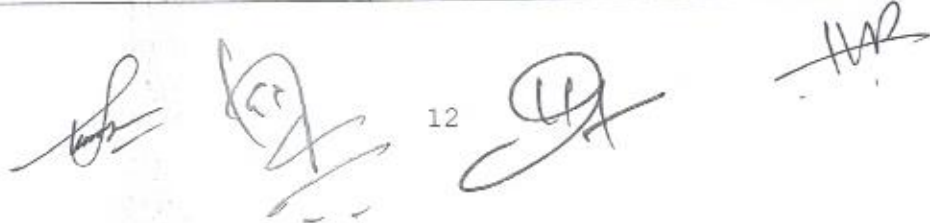
२१. कारवाही तथा सजाय सम्बन्धमा : (१) ऐन, नियमावली र यस निर्देशनको व्यवस्थाको प्रभावकारी कार्यान्वयन नगर्ने सूचक संस्था र त्यस्तो सूचक संस्थाको कर्मचारी तथा पदाधिकारीलाई ऐन बमोजिमको कारवाही हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कारवाही गर्दा बोर्डले कम्तीमा पन्ध्र दिनको समय दिई ऐनको दफा ७फ. को उपदफा (५) बमोजिम स्पष्टीकरण सोध्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम सोधिएको स्पष्टीकरणको जवाफ नदिएमा वा दिएको जवाफ चित्तबुझ्दो नभएमा वा ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशनको पालना नभएको अवस्था, उल्लंघनको मात्रा र सोबाट पर्न सक्ने प्रणालीगत प्रभावलाई समेत विचार गरी ऐनको दफा ७फ. बमोजिम बोर्डले सामान्यतः देहाय बमोजिमको कारवाही तथा सजाय गर्न सक्नेछ :

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारवाहीको प्रकार
१	ऐनको दफा ७त. बमोजिम नीति तथा कार्यविधि नबनाएमा	१. पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने, २. दोस्रो पटक कुनै वा सबै प्रकारको व्यवसाय गर्न रोक लगाउने, ३. तेस्रो पटक बीस लाख रुपैयाँदेखि एक करोड रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, ४. त्यसपछि सूचक संस्थाको दर्ता खारेजसम्मका कारवाही गर्ने ।
२	ऐनको दफा ७क बमोजिम ग्राहक पहिचान सम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन नभएमा	१. पहिलो पटक लिखित रूपमा सचेत गराउने, २. दोस्रो पटक कुनै वा सबै प्रकारको व्यवसाय गर्न रोक लगाउने, ३. तेस्रो पटक देखि तीस लाख रुपैयाँदेखि एक करोड लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, ४. त्यसपछि सूचक संस्थाको दर्ता खारेजसम्मका कारवाही गर्ने ।
३	ऐनकोदफा ६ विपरीत बेनामी वा काल्पनिक नाममा कारोबार गरेको पाइएमा	एक करोड रुपैयाँदेखि पाँच करोड रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने ।
४	ऐनको परिच्छेद ६ख. को व्यवस्था पालना भएको नपाइएमा	१. पहिलो पटक पचास लाखरुपैयाँ जरिवाना गर्ने, २. दोस्रोपटक एक करोड रुपैयाँ जरिवाना गर्ने, ३. तेस्रो पटकदेखि दुई देखि पाँच करोड रुपैयाँ जरिवाना र अन्य कारवाही वा सजाय, ४. पटक पटक प्रणालीगत समस्या भएमा कारोबार वा व्यवसायमा आंशिक वा पूर्ण रोक लगाउने वा संस्थाको दर्ता खारेज गर्ने सम्मको कारवाही गर्ने ।
५	ऐनको दफा ७ख. बमोजिम उच्चपदस्थ व्यक्तिको पहिचान हुने प्रणालीको व्यवस्था नभएमा	१. पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने, २. दोस्रो पटक कुनै वा सबै प्रकारको व्यवसाय गर्न रोक लगाउने, ३. तेस्रो पटक देखि दश लाख देखि पचास लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, ४. त्यसपछिसूचक संस्थाको दर्ता खारेजसम्मका कारवाही गर्ने ।

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारबाहीको प्रकार
६	ऐनको दफा ७ग. बमोजिम वास्तविक धनीको पहिचान गर्ने, ऐनको बृहत पहिचान गर्ने तथा पहिचान अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था नभएमा	१. पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने, २. दोस्रो पटक कुनै वा सबै प्रकारको व्यवसाय गर्न रोक लगाउने, ३. तेस्रो पटक देखि बीस लाख रुपैयाँदेखि पचास लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने । ४. त्यसपछिसूचक संस्थाको दर्ता खारेजसम्मका कारबाही गर्ने ।
७	ऐनको दफा ७घ. बमोजिम जोखिम व्यवस्थापन भएको नपाइएमा	१. पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने, २. दोस्रो पटक कुनै वा सबै प्रकारको व्यवसाय गर्न रोक लगाउने, ३. तेस्रो पटक देखि तीस लाख रुपैयाँ देखि माथि एक करोड रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, ४. त्यसपछि सूचक संस्थाको दर्ता खारेजसम्मका कारबाही गर्ने ।
८	ऐनको दफा ७क. बमोजिम निरन्तर अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था नभएमा	१. पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने । २. दोस्रो पटक कुनै वा सबै प्रकारको व्यवसाय गर्न रोक लगाउने, ३. तेस्रो पटक देखि दश लाख रुपैयाँ देखि पचास लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, ४. त्यसपछि सूचक संस्थाको दर्ता खारेजसम्मका कारबाही गर्ने ।
९	ऐनको दफा १०क. बमोजिम सिमा कारोबारको पहिचान गर्ने प्रणाली नभएमा	१. पहिलो पटक दश लाख देखि पचास लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, २. त्यसपछि सूचक संस्थाको दर्ता खारेजसम्मका कारबाही गर्ने ।
१०	ऐनको दफा ७घ. बमोजिम शंकास्पद कारोबारको पहिचान गर्ने प्रणाली नभएमा	१. पहिलो पटक बीस लाख देखि एक करोड रुपैयाँ सम्म जरिवाना गर्ने , २. त्यसपछि पश्चात् सूचक संस्थाको दर्ता खारेजसम्मका कारबाही गर्ने ।
११	ऐनको दफा ७त. को उपदफा (३) बमोजिम कार्यान्वयन अधिकारी नियुक्त नगरेको नपाइएमा	१. पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने, २. दोस्रो पटक कुनै वा सबै प्रकारको व्यवसाय गर्न रोक लगाउने, ३. तेस्रो पटक दश लाख रुपैयाँदेखि पचास लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, ४. त्यसपछि सूचक संस्थाको दर्ता खारेजसम्मका कारबाही गर्ने ।
१२	सञ्चालक समितिले गर्नुपर्ने समीक्षा नगरेमा	१. पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने, २. दोस्रो पटक कुनै वा सबै प्रकारको व्यवसाय गर्न रोक लगाउने, ३. तेस्रो पटक दश लाख देखि पचास लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, ४. त्यसपछिसूचक संस्थाको दर्ता खारेजसम्मका कारबाही गर्ने ।

क्र.सं.	पालना नभएको व्यवस्था	कारवाहीको प्रकार
१३	संस्थागत तथा कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि नगरेमा	१. पहिलो पटक लिखितरूपमा सचेत गराउने, २. दोस्रो पटक कुनै वा सबै प्रकारको व्यवसाय गर्न रोक लगाउने, ३. तेस्रो पटक दश लाख रुपैयाँ देखि पचास लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्ने, ४. त्यसपछि पश्चात् सूचक संस्थाको दर्ता खारेजसम्मका कारवाही गर्ने ।
१४	तोकिएका विवरणहरुको अभिलेख नराखिएमा वा तोकिएको समयसम्म सुरक्षित नराखिएमा	१. पहिलो पटक पचास लाख रुपैयाँ वा गाम्भीर्यको आधारमा सोभन्दा बढी जरिवाना गर्ने, २. त्यसपछि सूचक संस्थाको दर्ता खारेजसम्मका कारवाही गर्ने ।
१५	अन्यका हकमा	गाम्भीर्यताको आधारमा कारवाही वा सजाय गर्ने ।
१६	ऐनको दफा ७५ बमोजिम सिमा वा शङ्कास्पद कारोबार प्रतिवेदन समयमा नपठाएमा	ऐनको दफा १० को उपदफा (७) बमोजिम वित्तीय जानकारी इकाईले दश लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्नसक्ने ।

(४) उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि बोर्डले कारवाही गर्दा सूचक संस्थाको आर्थिक तथा सांठगठनिक अवस्था, पालनाका लागि भएका प्रयास र कसूरको गाम्भीर्यता समेतको विचार गरी प्रभावकारी, आनुपातिक र निरोधात्मक हुने गरी कारवाही गर्नेछ ।

तर उल्लंघनको गाम्भीर्यताको विचार गरी ऐनको दफा ७५ बमोजिमको कुनै वा सबै कारवाही गर्न यस दफाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

(५) सूचक संस्थालाई यस दफा बमोजिम कारवाही वा सजाय भएमा र त्यस्तो सजाय उक्त सूचक संस्थाको कुनै पदाधिकारी वा कर्मचारीको काम कारवाहीको कारणले भएको देखिएमा त्यस्तो पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई सूचक संस्थाले प्रचलित कानून वा विनियमावली बमोजिम कारवाही गर्नु पर्नेछ ।

२२. सूचक संस्थाको दायित्व : (१) यस निर्देशनमा उल्लेख नभएका तर ऐन तथा नियमावलीमा उल्लेख गरिएका विषयमा ऐन तथा नियमावली बमोजिम र यस निर्देशनमा उल्लेख गरिएका विषयमा यसै निर्देशन बमोजिम सूचक संस्थाले आफ्नो काम दायित्व पूरा गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

२३. खारेजी र बचाऊ: (१) सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी कृयाकलापमा वित्तीय लगानी निवारण निर्देशिका, २०७४ लाई खारेज गरिएको छ ।

(२) ऐन, नियमावली र निर्देशनले बन्देज लगाएको अवस्थामा बाहेक उपदफा (१) बमोजिम खारेज गरिएको निर्देशिका बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै निर्देशन बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसूची-१

(दफा ११सँग सम्बन्धित)

सूचक संस्थाले वित्तीय जानकारी इकाईमा पेश गर्ने सिमा कारोबार विवरण/प्रतिवेदनको सामान्य ढाँचा

सूचक संस्थाको नाम:

क्र. सं.	ग्राहकको नाम तथा ठेगाना (व्यक्ति तथा संस्था)	डिम्याट खाता नं.	पेशा व्यवसाय	कारोबार स्थान (मुख्य वा शाखा कार्यालय)	कारोबारको मिति	कारोबारको प्रकृति (खरिद वा बिक्री)	कारोबार रकम	रकमको श्रोत	कैफि

विवरण पेश गर्नेको हस्ताक्षर:

(कार्यान्वयन अधिकृत/आधिकारिक प्रतिनिधि)

नाम:

पद:

फोन :

इमेल:

फ्याक्स:

मिति :

अनुसूची -२
(दफा १३ संग सम्बन्धित)

Suspicious Transaction Report (STR)

A. Reporting Institution :

1. Name of the Business Person/Branch:

--

B. Details of Customer :

1. a. Name of the Main account holder/s/customer:

a.

b. Related Party/ies:

b.

2 a. Permanent Address:

a.

b. Present Address:

b.

3. Profession (As per KYC):

4. Nationality:

5. Other account(s) number (if any):

6. Other business (if nay):

7. a. Citizen No./PP No./ other ID No./Regd.No.

a.

b. Issue Date and Place

b.

c. Issuing Agency/Authority

c.

8. a. Father' Name:

a.

b. Mother's Name:

b.

c. Spouse Name:

c.

d. Grand Father:

d.

e. Chairman/MD/Proprietor:

9. Date of birth (Natural Person)/

Date of establishment(Legal Person):

C. Details of Customer :

1. Demat Account Number:

2. Nature of the account:

3. Nature of Ownership: (Individual/proprietorship
/Partnership/company/other, pls. specify)

4. Names of Prop./Directors/ Partners etc.:

5. Date of Business relation established:
6. Dmat account(s)/ (Related Parties):
7. Margin Account :

1.
2.
3.

D. Transaction

a. Transaction Details

Transaction No.	Year	Buy		Sell		Closing Balance
		Total Trans. No./	Total Dr. Amount	Total Trans. No.	Total Cr. Amount	
Total upto now						

b. Person and Transaction Tree or Map

E. Reasons for considering the transaction(s) as unusual/suspicious?

- Summary of suspicious activities
- Analysis or Examination
- Possible Linkage

F. Suspicious Activity Information/Typology:

Summarize characterization of suspicious activity/please specify the typologies (As per Act and FATF Guideline):

a. ☐ Corruption/Gratuity	e. ☐ False statement	i. ☐ Structuring
b. ☐ Cheque fraud	f. ☐ debit/credit or other card fraud	j. ☐ Mysterious Disappearance/behavior
c. ☐ Tax evasion	g. ☐ Identity Theft	k. ☐ Counterfeit instrument
d. ☐ Loan fraud	h. ☐ Terrorist Financing	L. ☐ Misuse of Position or Self

Others (Please Specify):

G. Has the Regulator taken any action in this context? Give details.

Signature (Compliance Officer or Authorized Officer) :			
Name :			
Designation:		Date:	
Phone :	Email:	Fax:	

16

अनुसूची-३

(दफा १८ संग सम्बन्धित)

प्रतिवेदनको ढाँचा

सूचक संस्थाको नाम, ठेगाना :

साल.....महिना : ...

(ख)विवरण

१. नीति तथा कार्यविधि जारी गरेको मिति:
२. नीति तथा कार्यविधि अद्यावधिक गरेको मिति:
३. जोखिम मूल्याङ्कन सम्पन्न गरेको मिति:
४. जोखिम मूल्याङ्कन अद्यावधिक गरेको मिति:

सि.नं.	विवरण	गत आ.ब. सम्मको	चालु आ.ब.		जम्मा	कैफियत
			पहिलो अर्धवार्षिक	दोश्रो अर्धवार्षिक		
(१)	जम्मा ग्राहकको संख्या					
	मार्जिन ऋण लिने ग्राहकको संख्या					
	उच्च जोखिममा वर्गिकृति उत्पादन र सेवा उपकरण					
	मध्यम जोखिममा वर्गिकृति उत्पादन र सेवा उपकरण					
	न्यून जोखिममा वर्गिकृति उत्पादन र सेवा उपकरण					
(२)	पहिचान अद्यावधिक भएका ग्राहक					
(३)	पहिचान अद्यावधिक नभएका ग्राहक					
(४)	पहिचान पूरा नभएको कारण					
(५)	उच्च जोखिममा परेका ग्राहक संख्या					
(६)	मध्यम जोखिममा परेका ग्राहक संख्या					
(७)	न्यून जोखिममा परेका ग्राहक संख्या					
(८)	जोखिम स्तर परिवर्तन					

17

	भएका संख्या					
(९)	उच्च जोखिममा वर्गिकृतको कारोबार गर्ने ग्राहकको संख्या					
(१०)	वृहत् पहिचान गरिएका ग्राहकको संख्या					
(११)	उच्च पदस्थ पदाधिकारी संख्या					
(१२)	वास्तविक धनी पहिचानको संख्या					
(१३)	अनुगमन गरिएको संख्या					
(१४)	सिमा कारोबार प्रतिवेदनको संख्या					
(१५)	शंकास्पद कारोबार प्रतिवेदनको संख्या					
(१६)	क्षमता अभिवृद्धि (क) ग्राहक (ख) पदाधिकारी (ग) कर्मचारी					
(१७)	संचालक समितिमा छलफल भएको मिति					

ग) गत आ.ब.मा गरिएका प्रमुख गतिविधि तथा चुनौती

घ) आगामी आ.ब. का कार्य योजना

आधिकारीक हस्ताक्षर

तयार गर्ने

हस्ताक्षर :

नाम :

पद :

मिति :

सूचक संस्थाको छाप :

स्वीकृत गर्ने

हस्ताक्षर :

नाम :

पद :

मिति :